

עלון יחיעם

ינואר 2020

קיבוץ יחיעם

נפתחו בעוז ארזות השמיים

צילום: ישי רדל

גשם, גשם, גשם

וסלמנדרות גם

משולחנו של עידן רז מנהל אגודה קהילתית / ועד מקומי

מערכת גשם בעוצמה חריגה

זו היתה מערכת הגשם השלישית בעוצמה חריגה מאז ראשית עונת הגשמים. ברמת היישוב עברנו את זה בשלום. נרשמו נזקים קלים של הצפות במספר בתים. בעיקר באזור הבתים של של כרמי ויהושע לוי. בשכונה זו נדרשות עבודות שיקום רציניות יותר של מערכת הניקוז והביוב. לקראת המערכת השלישית נעשו עבודות מניעה מסוימות, אבל צריך לומר שבשכונות שלא טופלו, היה יותר קשה. טיפול בעצים נעשה למפרע ואכן לא היו אירועי נפילת עצים. אנחנו מבקשים ממי שרואה או יודע, על עצים בסכנת נפילה, להודיע על כך בבקשה לאנשי הנוי או לישי רדל.

בדרך כלל לקראת סערות צפויות, אנחנו עושים סבב של בעלי תפקידים לוודא שהתשתיות תקינות. ירון גביש – חשמל, ישי רדל וגל מעיין – תשתיות, אוהד – הצלה וחילוץ.

גם גורמי הרווחה בקיבוץ, רחלה יוקטן וענת מוסי, נערכו לוודא שהכל כשורה אצל קשישים, יחידים ומוגבלים.

באופן כללי אנחנו מחוברים וכפופים לכל גורמי השילטון והממשל הארציים ועלינו להתאים את עצמנו להחלטות שלהם ולסיוע שהם יכולים להגיש.

הקושי הגדול של יום הסערה ביום רביעי, התבטא בפינוי הילדים מבתי הספר אופק ונטעים. מנהלת נטעים היתה עם הילדים על האוטובוס, הילדים לא עמדו בפני סכנה ממשית, אך המצב היה בהחלט לא נעים ולא נוח.

השתדלנו ככל האפשר לתחזק מערכת קשר ומידע מול בית הספר ומול ההורים ולמנוע מההורים לצאת ברכבים פרטיים להביא את ילדיהם והצלחנו בכך כמעט לגמרי.

קיבוץ יחיעם מצדיע ומרכין ראש

על מותו של

מוטי בן שבת

ומשתתף בצערה העמוק של המשפחה ושל העיר נהריה

תקציב האגודה

אנחנו נמצאים בשלבים של סיום העבודה על הכנת תקציב האגודה. ברגע שתושלם העבודה, תפורסם ותובא התוכנית לאישור האסיפה.

נוי

הנוי נכנס לעבודת עונת החורף. כידוע נפגע הנוי מפריצה וגניבה של ציוד. ההתאוששות מהאירוע היתה מהירה מאד. בשלב זה אנו מצפים להופעות פרח הבר, רקפות כלניות וכו' ומשתדלים לאפשר לטבע לעשות את שלו במינימום התערבות. לקראת החורף הוספנו כמה מאות פקעות, לחזק את הפריחה. השנה אנחנו נכנסים לפרוייקט גדול של שיקום הטיילת. אנחנו מקימים צוות שכולל את אנשי הנוי הנוכחיים ומתוגבר על ידי נויניקים ותיקים, כמו יוסי סיגל ויהודה בן גיגי. הבעיה העיקרית שאיתה יש להתמודד היא התיישנות מערכת ההשקיה. העמדת משימה מרכזית בכל שנה, היא חלק מהתפיסה על פיה פועל ענף הנוי, של תוכנית ארוכת טווח, מחולקת למספר שנים. אני קורא לכולם לשמור, לטפח וליהנות מיפי המקום.

הסיר החם

כמי שנהנה הפעם באופן אישי מפרוייקט הסיר החם, אני מבקש לומר שזה מפעל חברתי מדהים. גם הפן שמזמן מפגש עם אנשי (ובעיקר נשות) הקהילה וגם הפן של הסיוע הטכני. זה לא מובן מאליו, זה מרגש מאד, מחמם את הלב ומעצים את הכוח הנשי של חברות וערבות. פעילות כזו היא מה שהופכת ישוב רגיל לקהילה.

תשלומים לאגודה

הצלחנו לצמצם באופן משמעותי את כמות וגובה החייבים והחובות. אבל עדיין יש תושבים שנושאים חובות לאגודה ולחינוך. אנחנו מבקשים בכל לשון של בקשה מהחייבים עדיין, להסדיר את חובותיהם. מי שאינו מסכים / מקבל / מבין, חוב כלשהו, מוזמן לבוא ולברר. אנחנו מעוניינים מאד להתחיל את שנת התקציב ללא חובות ולאפשר מימוש כל התוכניות ומילוי הצרכים, שכולם תלויים בהזרמת הכסף הסדירה לאגודה.

התארגנות שילטונית

ימי החירום שהציב בפנינו מזג האוויר, הדגישו את יחסי הגומלין והשילוב המצויין בין כל הגורמים השילטוניים, אגודה, ועד מקומי, קיבוץ, מועצה וכו'. אנחנו עובדים בשת"פ מצוין, מנסים להשתפר כל הזמן ומרגישים שביחד אנחנו מתנהלים נכון.

משולחנם של ירון פוקס – יו"ר ומנהל עסקים אסתר קלדס – מנהלת קהילה

מרפאה אזורית

נושא המרפאה האזורית מטופל במשותף על ידי הקהילה והעסקים. לאחר שאושרה בקלפי ההצעה להתקדם בכיוון הקמת מרפאה אזורית, עומדים בפנינו שני מהלכים.

1. בין קופ"ח לגעתון לגבי המבנה.
 2. הקמת חוזה משותף ליחיעם וגעתון מול קופ"ח שיכלול את כל הדרישות של שני הקיבוצים.
- בנוסף עלינו לייצר חוזה בין יחיעם לבין המועצה בנושא ההסעות, אותו התחייבה בעבר המועצה לכסות. במימון ההשקעה הנדרשת להקמת המרפאה, מחצית מהסכום תשקיע קופ"ח ומחצית אחראית המועצה להשיג מתרומות. היום, מבחינת התזמון מול קופ"ח, אנחנו נמצאים בעמדה ששיתוף הפעולה שלנו משמעותי וחשוב ומאפשר לנו לנהל מו"מ, כולל על הפרסונל ועוד. בימים אלה עלינו להכין סיכום עבור קופ"ח והמועצה, ולקבוע מועד לגבי המשך הפעילות וכתובת החוזה.

במקביל מתקיים דיון מול קופ"ח בהשתתפות ירון, אתי ורחלה, על השכרת מבנה המרפאה לצורך הקמת מרפאת סמיילי (מרפאת שיניים) אזורית.

חקלאות

חקלאות יחיעם סיימה את השנה בבנות ובאבוקדו בתוצאה טובה, גם מספרית, גם כמותית.

אנונה – היתה כמות קטנה יותר של פרי מהמוצע, בשל פגיעת החמסינים באביב 2019.

לול – המצב בעינו עומד. התוצאות אמנם משתפרות והמדדים של יחיעם משתפרים, מה שמעיד על יעילות הניהול וההפעלה, אך למרבה הצער אין עדיין שינוי בתוצאות הכספיות. חקלאות יחיעם עובדת יפה מאד.

השכרות עסקיות

נמדד שיפור בהכנסות מההשכרות העסקיות בשנה האחרונה. אנחנו ממשיכים לעבוד כל הזמן על שינוי החוזים והתאמתם מול השוכרים. בד בבד נמשיכים תהליכים עמוקים מול ר.מ.י (רשות מקרקעי ישראל), גם בתחום ההשכרות, וגם בתחום ההסדרות.

מים

נושא המט"שים ואספקת המים הוא בחזקת אסון ממשי. למרבה הצער, מעבר לבעייתיות שחוסר הטיפול הנכון מציב בפנינו כחקלאים, הגיע אירוע הגשם החריג האחרון והוכיח מה הנזקים הנוספים הנגרמים מהיעדר טיפול נכון במאגרי המים. אנחנו נמצאים בעיצומם של שני מו"מ. האחד מול מט"ש נהריה ומשרד הבריאות, שרוצה לקחת 20 דונם מהאדמות שלנו, על מנת להפוך את המט"ש שלנו לשלישוני. השני מול רשות המים על סגירת המט"ש העליון. כרגע השגנו דחייה של כשמונה חודשים בנושא זה.

מרכז ההפעלה של חברת קשר

הסתיים הליך ההתאמה של מרכז ההפעלה של חברת קשר לצרכים של חבריה. אנו עוסקים בבדיקת האפשרות להעמיד את המרכז גם לשימוש חברי וילדי הקיבוץ.

מרכז חינוך

מוכנות תוכניות סופיות להתאמת החלק התחתון של חדר האוכל כמרכז חינוך, כפי שהוחלט. התוכניות יגיעו בקרוב לאישור הקיבוץ וברגע שיתקבל האישור, תתחיל הבנייה וההתאמה של המרכז לצרכים שנקבעו.

תיירות

אזור התיירות של יחיעם מתפרש על פני 20 דונם. שטח גדול מידי לתפיסתנו. מזה זמן אנחנו עוסקים מול ר.מ.י בהעברת חלק משטחי התיירות אל מתחת לבירה מלכה ומקווים לסיים בקרוב את המהלך. במקביל מתקיים מו"מ מול גוף שמעוניין לשכור את המקום ואנו מצפים מ.ר.מ.י לאישור מיוחד, להתחיל את התהליך לתקופה קצרה ראשונית, עד שיסתיים כל מהלך ההסדרה.

תקציב קהילה / עסקים

אנחנו עוברים ענף ענף, ואגף אגף, יושבים עם המנהלים והרכזים ושומעים מה המצב, מהם השיפורים הנדרשים, בודקים את התוכניות לטווח הקצר ולטווח הארוך. בחלק מהמפגשים, כאשר מדובר גם על שכר או שינוי בצוות, מעורבת גם לאה פסקל. מיד לכשיסתיים תהליך זה, נכתוב הצעת תקציב, שתבטא את הצרכים ותובא לאישור הקיבוץ.

מינהלת תקשורת

שמנו לב שבתחום התקשורת יש תחומים ונושאים שנופלים בין הכיסאות ובין העוסקים בתחומים השונים. על מנת לשפר את השירות, אנחנו מקימים מינהלת תקשורת, שתיפגש אחת לחודש לבחון ולתכנן את הטיפול הכולל בכל התחומים.

(המשך בעמ' 6)

חובות

לצערנו עדיין יש חברים בעצמאות כלכלית שנושאים חובות לקיבוץ. אנחנו מטפלים בנושא ומעדיפים שלא להגיע להליכים משפטיים ולפתור הכל בהבנות פנימיות.

השכרות פרטיות

בבעלות הקיבוץ עומדות 22 דירות להשכרה, מלבד הבתים שמושכרים למכינה, לצבר וכו'.

נכון להיום כ – 17 דירות מושכרות ויש ביקוש מתמיד לעוד.

ערכנו סקר לצורך הכנת תוכנית תלת שנתית לשידרוג, שיפוץ ותחזוקה של כל הדירות. מדובר על השקעה כוללת של כ – 300 אלף שקל. הנושא יובא לוועד ההנהלה.

במסגרת אישור תקנון השכרה, שאול פפר ואתי קלדס פוגשים את כל המועמדים המבקשים לשכור דירה לפגישה ראשונה, אחר כך נשלחים המועמדים למבחנים, מסמנים את הדירה בה הם מעוניינים ומתקדמים הלאה.

מושקעת הרבה מחשבה ועבודה בנושא וזה מוכיח את עצמו. התמורה מהשכרת דירות בבעלות הקיבוץ, הולכת ישירות לתשלומי פנסייה.

מיצוי זכויות

רחלה יוקטן ואתי קלדס עוסקות באופן קבוע בנושא מיצוי זכויות של החברים מול מוסדות המדינה. מצבם הרפואי והתפקודי של חברים משתנה ויש צורך מתמיד לעמוד על עידכון מיצוי הזכויות העומדות לזכותם.

סדנת עובדים

אחת לחודש נפגשת אתי עם עובדי הבית המשפחתי ומעבירה להם סדנה. העובדים משתפים פעולה ומעלים בעיות ושאלות המעסיקות אותם.

היכרות

אתי קלדס, מנהלת קהילה, ממשיכה לפגוש אנשים על מנת להכיר וללמוד את הקיבוץ.

יאנה שוויץ

ביחד עם יאנה, מזכירת המינהלה הנכנסת, אנחנו מבססים נוהלי עבודה משותפים ומרחיבים כל הזמן את תחומי פעילותה ועבודתה. יאנה עושה עבודה מצויינת ומקילה עלינו מאד את ההתנהלות.

מנהלת קהילה שעובדת רק יומיים בשבוע ביישוב, נעזרת הרבה מאד בשירותיה של מזכירה ששומרת על קשר, שולחת תזכורות ויודעת לתת תשובות.

גשם גשם משמיים

שיחה עם ישי רדל בשוך הסערה

צילום: אבי שוץ

"מידי שנה, עם סיום החגים ולקראת החורף, אנחנו מבצעים פתיחת ניקוזים, נקיון תעלות, גגים ומרזבים, גם בבתי החברים וגם במבני ציבור, השנה עשינו זאת בכמה נגלות, כי היו אירועי רוחות שגרמו בכל פעם מחדש לסתימת התעלות".

סיכום של שוש סערות

את הסערה הראשונה, מיום חמישי עד מוציש, עברנו בשלום. ביום ראשון התחילה סערה נוספת, והאדמה כבר היתה רוויה מכדי לספוג עוד מים. תעלת הניקוז לא עמדו בספיקת המים. באזור שבין מגרש הכדורגל לבין הבתים של כרמי ויהושע ולוי, היתה הצפה גדולה. אחת משוחות הביוב נפתחה מהלחץ ודרכה נכנסו המים למקלחת ביתם של שרה ויהושע. למרבה המזל ניתן היה לפנות את המים מבלי שנגרמו נזקים לרכוש. אך הדבר היה כרוך, כמובן, באי נוחות רבה.

הכנות למפרע

באזור המינהלה נחפרה תעלת ניקוז לאורך כל הכביש, כי שם ראינו עם כל גשם אפילו מועט, שהמקום מוצף ויורד הרבה סחף. באותה הזדמנות הקמנו באזור גם מעקה בטיחות.

ביום ראשון, בסערה הגדולה, ראינו שתעלות הניקוז לא עומדות בספיקת המים ובידיעה שצפויה סערה נוספת כעבור 3 ימים, הבאנו בגר קטן ובמסגרת עזרה ראשונה עשינו העמקת ניקוז במסלול התעלה, כדי שהשבילים מסביב לא יוצפו. אני שמח לומר שהודות לפעולות המניעה שעשינו בין שתי הסערות, הצלחנו למנוע כמעט 100 אחוז של הצפת בתים.

(המשך בעמ' 8)

(ישי רדל, סיכום אירוע גשם – המשך מעמ' 7)

במהלך הסערה של יום חמישי ערכנו גל מעיין ואנכי סיור תוך כדי הגשמים, לסמן את המקומות הבעייתיים. ברור לנו שצפויה לנו עבודה רבה, בעיקר בקטע שממגרש הכדורגל ועד הבתים של כרמי ויהושע. תוך ימים ספורים נכנס ישיבה דחופה של ועדת תכנון, על מנת להכין עבודת תכנון הנדסית מקיפה.

פינוי הילדים

תחת הכובע של רכז צ.ח.י בקיבוץ, עמדנו בקשר רציף עם האוטובוסים ועם צ.ח.י במועצה והעברנו מידע שוטף להורים ברשת הקהילהנט. המצב אכן היה חמור ובהחלט מוגדר כמצב חירום. עשינו ככל יכולתנו למנוע התנהגות לא אחראית של הורים ובסך הכל סגרנו את האירוע באופן המוצלח ביותר במסגרת האפשרי.

צילום: ישי רדל

חינוך משולחנה של סנדי ירום

אירועי הגשם ופינוי הילדים

מטבע הדברים ההשלכות של אירועי הגשם החריגים באזור, מעסיקים את כולנו. ביום רביעי, יום השיטפון הגדול, על פי החלטת המועצה, פונו הילדים מבית ספר נטעים. הם עלו על האוטובוס ללא ליווי של מבוגר ומבלי שהתאפשר לאנשי המרכזון להגיע אליהם.

כשמאיה רשתי, מנהלת בית הספר, הבינה שהילדים תקועים בהסעה ללא יכולת להתפנות, היא פנתה למשטרה וביקשה שיביאו אותה לאוטובוס, כדי שהילדים לא יישארו לבד. המשטרה אכן ליוותה את מאיה לאוטובוס והיא שהתה באוטובוס עם הילדים עד שהאוטובוס הצליח לצאת לדרכו. אנחנו מברכים את מאיה ומעריכים את היוזמה.

פה חיכו לילדים אנשי המרכזון ודאגו שכל ילד יגיע לביתו.

ביום חמישי, בשל החלטת המועצה שלא לפתוח את הפעילות במערכת החינוך ומאחר שרוב אנשי הצוות באים מחוץ לקיבוץ והתבקשו שלא לצאת לעבודה, מערכת הגיל הרך היתה סגורה. המרכזון שאותו מפעיל כוח אדם מקומי, פעל כרגיל. ביום שישי הכל חזר לקדמותו.

לנו היו מספר הסתייגויות והערות על אופן פינוי הילדים. הבענו את דעתנו בפני אנשי המועצה ואנחנו מקווים שיוסקו מסקנות ויופקו לקחים לקראת הפעם הבאה, אם חלילה, תהיה כזו.

מעבר לכך, טיפטופים קלים שהיו בגנים במהלך ימי החורף, תוקנו. הילדים מטיילים במגפיים, נכנסים לשלוליות, עוקבים אחרי השפעות הגשם ועוסקים הרבה באפייה בתוך הבתים בימי הגשם הקרים.

חנוכה בגנים ובמרכזון

בחופשת חנוכה המרכזון פעל כרגיל. הילדים נסעו להצגה רובין הוד של תיאטרון אורנה פורת, בכברי וכן העלו הצגת חנוכה עבור ילדי גן זמיר.

**לכל הימים ואנשי הצוות
שנפאצים על ידי וירוסים ושפצות
אנחנו מאחלים החלמה ובריאות!**

**שיהיה לכואנו חורף חמים ונעים
עם הרהה לשם, פריחה, פטריות ושלאוליות!**

מועדון ותיקים

מועדון הוותיקים הוזמן לפגישה עם יוחאי במעדני יחיעם.

על אף מזג האוויר הסוער הגיעו רבים למפגש שהתקיים בקפיטריה החדשה, אשר שוכנת בבניין החדש, לצד מעבדה ומחלקת הזמנות.

לאזרחים חיכה כיבוד מקומי כיד המלך ומקום נעים ומרווח לשבת בו.

יוחאי פתח וסיפר לחברים על תוספת הבנייה שנעשתה לאחרונה במפעל.

לאחר מכן צפו האזרחים במצגת, שסיפרה את סיפור הקמת המפעל, עוד משלב התכנון והתפתחותו והתעצמותו לאורך השנים, מאז 1969.

יוחאי דיבר עם החברים על הנושא החם של הטרנד הטבעוני שתופס תאוצה בארץ, וציין שגם במפעל עוסקים המנהלים ובעלי המקצוע ברעיונות של הנדוס מוצרים, שיענו על הביקוש.

עוד ספר יוחאי לחברים על הבדיקות הרבות שיש לבצע דרך קבע ונתן דוגמא על בדיקת הליסטריה, אחת מיני רבות שנעשות במעבדה. בשנת 2018 בוצעו לדבריו,

כ - 10,300 בדיקות ליסטריה, שכולן יצאו שליליות (תוצאה מצויינת).

יוחאי הדגיש כי ממשיכים לפעול בנושא מציאת שותף למפעל.

(מועדון ותיקים – המשך מעמ' 11)

עוד סיפר יוחאי כי במפעל עובדים בשתי משמרות, כ-150 איש, מתוכם כ-20 חברי קיבוץ, ביניהם 10 פנסיונרים. חברים רבים עבדו במהלך השנים במפעל, ביניהם גם כאלה שהשתתפו במפגש ולמעשה כמעט בכל משפחה מבין משפחות הקיבוץ הוותיק, עבד מישהו במפעל במהלך שנות פעילותו.

בין עובדי המפעל, אמר יוחאי, ישנם כאלה שעובדים במפעל שנים רבות וכן ציין כי בתפקידי הנהלה עובדות גם נשים, כמו מנהלת רכש, משאבי אנוש, מכירות, מעבדה ותפקידים נוספים.

בסיום דבריו סיפר יוחאי בכמה מילים לחברים על המפעל בארה"ב. המפגש הסתיים במצגת נוספת, של השיר שהעלו העובדים לכבוד 50 שנה למעדני יחיעם.

החברים קיבלו שי צנוע, שכלל מוצרי מעדני יחיעם ועט לכבוד 50 שנה למעדני יחיעם.

צילום: נמרוד אלוני, שוש סיגל

לעידן רוז ואליה שוסטר
 להולדת
 נעמי
 אחות לגלבע
 מזל טוב לסבא אריה ולמשפחה המורחבת
 שפע ברכות ואיחולים!

~

לליאור ועינת גרט
 להולדת הבן
 איתן
 אח לאדם
 ברכות לסבים יהודית וגיורא, לדודים שקד נועם וליאור, לבני דודים
 דורון וגיא ולכל המשפחה המורחבת

ריקי נאמן
 וכל בני המשפחה
 משתתפים בצערכם על מות האחות
 ציפי (בניטה) אילוז ז"ל
 יהי זיכרה ברוך

חורף במתנה

כשקיבל על עצמו אמיר מרשנסקי להחליף את יאיר ארגמן בתפקיד מודד הגשם, הוא בכלל לא תיאר לעצמו כמה מהר ועמוק הוא יצלול וכמה עמוקות הן המחויבות וחשיבות הנושא. עד שבא המבול הזה והוא הבין

”נחשפתי קצת למטאורולוגיה, במסגרת קורס הטסה של רחפנים, שבו, כדי לקבל את הרשיון, הייתי צריך לעבור בחינה בין היתר במטאורולוגיה, שזה תחום מרתק”, מספר אמיר איך ולמה הגיע לתפקיד. יש לי חבר מבית קשת, עמית שהוא איש טבע וחינוך ומאד מחבר אותי לנושא. הוא מודד הגשם של בית קשת וכל הזמן אמר לי בוא תהיה מודד הגשם ביחיעם”.

הכל התחיל כשיאיר נסע לפני שנה לחו"ל ואמיר החליף אותו באופן זמני. בעבר הם היו שכנים, וכבר היה ביניהם קשר טוב, שמאותה החלפה זמנית, אף הלך והתחזק. “כשכבר החלטתי לקחת את התפקיד ונוצר הקשר עם השירות המטאורולוגי, ראיתי את ההתייחסות שלהם אל יאיר ואל העבודה שלו והבנתי כמה חשיבות יש לדבר הזה וכמה הוא מחייב וחשוב.

הבנתי עד כמה הרצף והקביעות של העברת הנתונים, הם משמעותיים ומהווים מקור למחקר ומידע.

אז אמיר לקח על עצמו את המחויבות במלואה ומראשית עונת הגשם הזו החל בתפקידו. "התחלתי וקיבלתי את מתנת החורף המדהים הזה". מידי יום בשעה 08:00 הולך אמיר אל הצומת שעל דרך המערכת, על יד משפחת חמו, שם ניצב מתקן של השירות המטאורולוגי, שבתוכו בקבוק שאוגר את המים מהגשמים שירדו באותה יממה. אמיר מודד עם מנסרה את גובה המים, מעביר את הנתונים לשירות המטאורולוגי ולאריה רז, שרושם אותם על לוח הגשם שבלוח המודעות וליאנה שמכניסה אותם לטבלה שאתר קהילהנט של הקיבוץ. "בנוסף", הוא אומר, אני מתקשר מידי פעם למסור ליאיר את הנתונים, אבל הוא בין כה וכה הולך לשם לראות בעצמו".

אמיר, שכבר נשבה לחלוטין באהבת התחום, הספיק לארגן לעצמו את כל הנתונים בטבלאות מסודרות ויודע לערוך את ההשוואות המתבקשות מול מזג אוויר חריג כפי שחווינו לאחרונה. "יחיעם זה מקום מיוחד", הוא מציין, "גם מבחינת השירות המטאורולוגי, בגלל רצף הנתונים האמין לאורך שנים. באירוע הגשם של לפני שבועיים", הוא מפרט, "ירדו ביחיעם ביממה אחת 131.7 מ"מ גשם. זו כמעט שבירת שיא, זה היה אירוע הגשם השלישי הכי משמעותי מאז תחילת המדידות ביחיעם, מבחינת כמות משקעים".

שבירת שיא המקום השלישי. אירוע הגשם לפני שבועיים. צילום: אמיר מרשנסקי

(המשך בעמ' 16)

צילום: אבי שוויץ

ואלה הנתונים הקודמים:

מקום ראשון – 20.12.2012 - 140.1 מ"מ
מקום שני - 22.1.1969 – 133.4 מ"מ
מקום שלישי 3.2.1964 - 130.6
ב – 25.12.19 עברנו את המקום השלישי, עם 131.7 מ"מ.

עד סגירת הכתבה הגענו ל 678.6 מ"מ. בהשוואה לחורף שעבר, שהיה גם הוא גשום מאוד, עד סוף ינואר ירדו בסך הכל 599 מ"מ.
והחורף, להזכירכם, רק בתחילתו...

שומרי הסלמנדרות

אולי גם אתם, או ילדיכם הצטרפתם לאחרונה לקבוצת הווטס'אפ של "שומרי הסלמנדרות ביחיעם", שהקים אמיר מרשנסקי. כמוני, ודאי עוד חברים ביחיעם, זוכרים מימים עברו את מראה הסלמנדרות הזוחלות חופשי ברחבי הקיבוץ בכלל ובאזור בריכת האגירה בפרט, אז אולי, כמוני, גם אתם מתרגשים משובן של הסלמנדרות למקומותינו

גם אל הסלמנדרות הוביל את אמיר החבר שלו, עמית, מבית קשת. "עמית סיפר לי יום אחד שהוא שמע שיש ביחיעם בריכת סלמנדרות ויום אחד הלכנו ביחד למקום שנקרא היום בריכת הסלמנדרות (בעבר בריכת החזירים). אני", מעיד על עצמו אמיר, "לא ממש התלהבתי. לא ראיתי מה יש בזה. אבל הוא כל הזמן המשיך לשלוח אותי לשם. היה אומר לי ביום הראשון של הגשם יוצאות הסלמנדרות. לך תראה אותן.

צילומים מתוך הקטלוג

ואז יום אחד באמת ראיתי שתי סלמנדרות, כנראה בחלק מתהליך ההזדווגות. כבר לפני שנה צילמתי סלמנדרה אצלי בגינה ושלחתי לו את התמונה ושוב עוד כמה פעמים, אבל זה לא באמת תפס אותי. עד השנה".

צילומים מתוך הקטלוג

אז מה השתנה השנה?

"השנה", מספר אמיר, "בשמיני לדצמבר מצאתי סלמנדרה דרוסה, פצועה. לא נגעתי בה. המשכתי בדרכי. כשחזרתי ראיתי שהיא לא זזה, אבל לא מתה. עמית הוא חבר בקבוצת 'חיבולנס', קבוצת אנשים שמקדישים את חייהם להצלת חיות בר. הם מארגנים לבעלי החיים הפצועים הסעות לבית החולים לחיות בר בספארי ברמת גן. בלילה שלחתי לו הודעה לגבי הסלמנדרה והוא לא ענה. אז בעדינות רבה שמתתי אותה בקופסה. פתאום ראיתי בקופסה ראשן. הבאתי כלי מים ושפכתי אותם לתוך המים ואז הסלמנדרה פשוט התחילה להשריץ והשריצה 31 ראשנים. צילמתי בהתרגשות.

בשעה ארבע באותו אחר בצהריים אירגנו לה אנשי החיבולנס הסעה לבית החולים. בדרך היא השריצה עוד 7 ראשנים. בספארי אמרו שאין להם איך לעזור לה והכי טוב להחזיר אותה למקומה. באחת-עשרה בלילה היא כבר היתה פה בחזרה ביחיעם. יחד עם מתנדבי חיבולנס, ניר נדיבי ובעז בקר, שהגיעו ליחיעם בדחיפות, השבנו את הסלמנדרה לבריכת הסלמנדרות העכשווית.

(המשך בעמ' 20)

השבת הראשנים לביתם

את הראשנים שנשארו אצלי ביקשתי מרשות הטבע והגנים שכבר נכנסו לעניין, לא לשחרר עם הסלמנדרה. רציתי לעשות מזה אירוע חינוכי-לימודי, בסופו של עניין עשיתי את זה עם הבת שלנו, נעמה (8.5) וכמה חברות שלה, אביגיל דיין, טליה הספל-ברמן ועמליה מונצ'ק וההורים, איתמר מונצ'ק ושירי דיין. עכשיו הבריכה מלאה ראשנים, שניתן ומעניין לעקוב אחר גדילתם והתפתחותם. בריכת הסלמנדרות העכשווית נמצאת על השביל בגן היפני כשהוא לשמאלך, כעשרה מ' אחרי סוכת הגפנים מימין, שם מאחורי השיחים נמצאת בריכת החזירים בעבר, שהיא היום בריכת הסלמנדרות.

היכרות אישית

הכתמים הצהובים שנושאת הסלמנדרה על גבה, ייחודיים לכל פרט ופרט והם מופיעים על גופה בגיל צעיר מאד וגדלים איתה עד מותה. כך ניתן לזהות באופן אישי כל סלמנדרה. "אצלי", מספר אמיר, "על השביל לבית, מופיעה סלמנדרה ספציפית, שבאה לשם כבר מהשנה שעברה. מרגע שהבנתי שהן שונות וייחודיות, התחלתי לקטלג את הסלמנדרות שנצפות ביחיעם. נכון לעכשיו יש לי צילומים של 31 סלמנדרות מזהות. מתוכן אני יודע כבר שש מתו. זה חלק מהמוטיבציה שלי לעקוב אחרי זה. רובן מתות לצערי מדריסה בכבישים. המטרה שלי היא לשמור על הסלמנדרות, כדי שכולנו נוכל ליהנות מהן, ושהמין הייחודי הזה ימשיך לשגשג ביחיעם. לשם כל אני מתעד את הופעותיהן בשבילי הקיבוץ, כך אפשר יהיה לשמור עליהן ולעזור להן לשרוד כאן. אני מזמין כל מי שפוגש סלמנדרה, לצלם, מלמעלה, כך שניתן לראות את הסימנים שעל גבה לשלוח בווטס'אפ ולציין איפה ומתי. מי שמוצא סלמנדרה ושולח לי תמונה והיא איננה עדיין בקטלוג הוא יקבל את הכבוד והזכות לקרוא לה בשם שהוא בוחר.

בינתיים כבר נתנו שמות לסלמנדרות:

משפחת אייל – סלמנדרה מס' 29 – סלמה.

נמרוד אלוני – סלמנדרה מס' 30 - הג'נג'ית.

משפחת מרשנסקי – סלמנדרה מס' 1 – דגידג.

סלמנדרות ביחיעם		
03 סלמנדרה		01 סלמנדרה
		
	05 סלמנדרה	04 סלמנדרה
		
09 סלמנדרה	08 סלמנדרה	07 סלמנדרה
		
12 סלמנדרה	11 סלמנדרה	10 סלמנדרה
		
15 סלמנדרה		13 סלמנדרה
		
18 סלמנדרה	17 סלמנדרה	16 סלמנדרה
		
21 סלמנדרה	20 סלמנדרה	19 סלמנדרה
		
26 סלמנדרה	23 סלמנדרה	22 סלמנדרה
		
29 סלמנדרה	28 סלמנדרה	27 סלמנדרה
		
	31 סלמנדרה	30 סלמנדרה
		

(המשך בעמ' 22)

קטלוג הסלמנדרות היחיעמיות צילום: אמיר מרשנסקי

ולחדשות הטריות

רגע לפני סגירת הגליון, פגש עידן רז שתי סלמנדרות שעדיין אינן מקוטלגות ואף נתן בהן שמות.
 סלמנדרות מס' 32, 33 – שרון וליאור.
 ברוכות הבאות!

צילום: עידן רז

חברה חדשה בקבוצה. רק אתמול נצפתה.

סלמנדרה - חיה בסכנת הכחדה באזור

סלמנדרה, היא מין מוגן בישראל, אשר נמצא בסכנת הכחדה עקב ייבוש מקורות המים שבהם היא מתרבה וקיטוע בתי הגידול שלה. בעקבות השריפה הגדולה בחיפה בנובמבר 2016 אף עלה חשש שהסלמנדרות נכחדו מן הכרמל, אך לאחרונה התגלו באזור כמה עשרות פרטים, אולם אוכלוסיות הסלמנדרות בישראל עדיין מצומצמות מאוד.

סכנת הכחדה בבר מוגדרת כשצפויה ירידה של כ – 50 אחוז מהאוכלוסיה תוך עשר שנים.

על פי החוק במדינת ישראל אסור לגעת בחיה שנמצאת בסכנת הכחדה.

הנחיות אקולוג החברת להגנת הטבע במפגש עם סלמנדרה:

- עדיף לא לגעת בה.
- כדאי לצלם, לכתוב איפה ומתי נראתה הסלמנדרה ולשתף בקבוצת הווטס'אפ.
- אם מצלמים בשעת חשיכה, עדיף לצלם אותן מאחורה. אור הפלש, או הפנס מקדימה, מאד מזיק לעיניהן.
- סלמנדרה שנצפית על הכביש ומצויה בסכנת דריסה - רצוי רק לדאוג שהיא תספיק לחצות את הכביש מבלי להיפגע מהמכוניות הנוסעות, אבל לא להעביר אותה למקום אחר.

אמיר בדרך אל עוד סלמנדרה מוגנת

חשוב לדעת:

עור הסלמנדרה רגיש מאד ומפריש ריר רעלי שנקרא סלמנדרן. אם נאלצים לגעת בה, יש לעשות זאת עם כפפה, או עם שקית ניילון נקיה. לא עם מקל, כדי שלא תיפצע.

אם פגשת סלמנדרה על הכביש ואין לך זמן או אפשרות להישאר לשמור עליה, אתה מוזמן להיכנס לקבוצת הווטס'אפ ולקרוא למישהו שפנוי לבוא עכשיו לשמור עליה. אם לא בא אף אחד, להרים אותה, להזיז אותה 5 מ' מהכביש, ולא לשכוח לצלם.

סיור היכרות בבריכת הסלמנדרות

האם ניתן לשמור על הסלמנדרות?

לא באופן מוחלט. אולם יש להשתדל:

לא לגעת בה ביד, בשל רגישות עורה.

בימים גשומים, כשהכביש רטוב, להאט, במיוחד באזור הצומת שעל יד משפחת חמו, להסתכל היטב על הכביש ולשים לב. אם סלמנדרה חוצה את הכביש לאפשר לה לסיים.

חשוב ביותר: לא להכניס דגים למקווי מים בהן נמצאות סלמנדרות. דגים שאוכלים

יתושים אוכלים גם את הראשנים של הסלמנדרות.

סלמנדרה -שם מדעי Salamandra

סוג דו-חי במשפחת הסלמנדריים.

בלשון עממית, חלק מהמינים בסוג זה נקראים גם 'סלמנדרת אש'. משמעות השם 'סלמנדרה' בפרסית הוא "בתוך אש". אולי בגלל צבעיהן העזים, הסלמנדרות נקשרו במיתולוגיה ליסוד האש.

אורך גופן של סלמנדרות בוגרות מגיע עד לכ-30 ס"מ. הן בעלות בלוטת רעל הנמצאת בקדמת הגולגולת באזור העיניים.

מזונן של הסלמנדרות הבוגרות כולל חסרי חוליות רבים. חרקים, רבי רגל, תולעים, חשופיות ואיזופודים יבשתיים. הראשנים ניזונים מסרטנים ירודים, חלזונות (בעיקר שחריר הנחלים) וזחלי יתושים, ולכן הם משמשים כמדביר טבעי.

עורן לח וצמיגי, וכשאר קרובי משפחתה, הדו-חיים, חייבת הסלמנדרה לחיות בקרבת מקורות מים, שם היא מטילה את ביציה.

הביצים, שמרקמן כמו זה של כמוסות ג'לי, נזקקות לרטיבות ולחות. אלא שגם בתחום זה מפתיעה אותנו הסלמנדרה הציונית: בשל תנאי המחיה באקלים היבש של ארצנו, סיגלה לעצמה הסלמנדרה באזור מנהג ייחודי. שלא כשאר הזנים, שמטילים את ביציהם במים, סלמנדרת האש הישראלית מגדלת את ביציה בתוך בטנה, שם גם בוקעים הצאצאים (שנקראים בשפה המקצועית – לָרְוּה). מיד לאחר הבקיעה משריצה הנקבה את צאצאיה אל המים. על ידי מנהג זה, הצליחה הסלמנדרה המקומית ליצור יתרון התפתחותי על שאר בני מינה.

אצל מרבית הזנים האירופאים, נצפו מיד לאחר בקיעת הצאצאים במים מנהגי קניבליזם, כאשר החזקים אוכלים את החלשים, ומתוך עשרות הלרות שבקעו, נותרים כשניים או שלושה פרטים בלבד!

הסלמנדרה שלנו, לעומת זאת, יכולה להשריץ כמאה צאצאים בכל התעברות. היא גם יכולה לשלוט על ההשרצה, ולהשריץ בכל פעם כמות מסוימת של לרות, ואינה מחוייבת להשריץ את כולם בפעם אחת. יכולת זו התפתחה בשל תנאי האקלים היבשים בארצנו.

הגלגול מתבצע בגיל ממוצע של כ-70 ימים. אורך חייה של סלמנדרה בטבע נע בין 22-23 שנים בזכרים ל-21-20 שנים בנקבות. פרטים מגיעים לבגרות מינית בגיל 3-4 שנים

לאחר הגלגול עוזבות הסלמנדרות את הבריכה בה גדלו, ועוברות לחיות במסתורים לחים באזור. הן חוזרות לבריכות הרבייה רק כאשר הן מגיעות לבגרות מינית.

הסלמנדרות הן פעילות לילה, ובעונת הגשמים יוצאות לפעילות בלילות קרירים ולחים ואף גשומים מאד. בקיץ הן נעלמות לחלוטין, למעט מקומות כמו נחל דן, והן נודדות לאזורים מוסתרים, קרירים ולחים כדוגמת מערות, נקיקים, חגווי סלע ועוד. לא הרבה ידוע על אודות חייהן בעונות היבשות.

אם טורף נושך את גפיה או את זנבה של הסלמנדרה, היא תגדל עד מהרה את האיברים שאבדו לה. למעשה, היא יודעת להצמיח מחדש לא רק גפיים אלא גם איברים פנימיים – אפילו לב. עם זאת, היא בעלת החוליות היחידה שיודעת לעשות רגנרציה.

בואו נשמור על החיה הייחודית הזו,

שבחרה לחיות פה ביחד איתנו

ונאפשר לה להתרבות.

משולחנו של רז דגן

מתוך רצון לחבר כמה שיותר אנשים לעשייה, סיימנו לאחרונה עבודת מטה, במסגרתה הקדשנו מחשבה עמוקה לקראת השנה החדשה. כבר בימים הקרובים נצא בפרסום בעניין ואנחנו תקווה להיענות רחבה מכלל החברים.

נס גדול היה פה

על אף הסופה שהשתוללה בחוץ, ביום שמשתבר כשלישי הכי גשום עד עתה, כ- 150 איש גדשו את חדר האוכל, לטקס הדלקת נקרות של חנוכה. בסיום הטקס בפנה גדוש סופגניה חמה ומתוקה, קיבלו הנוכחים הצצה ראשונה ללהקת הקיבוץ שקמה לה אט אט וכבר תקופה מתאמנת במקלט שהוכשר לכך. בתקווה שבחגים הבאים כבר נקבל אותם במנות גדושות יותר עם רפרטואר עשיר.

קבוצת "תיאטרון אקטיבי" מטה אשר

קבוצת "תיאטרון אקטיבי" של המועצה האזורית מטה אשר התארכה במועדון הקיבוץ, עם הצגה חדשה, אקטואלית ומלאת השראה, "המדריך לטיפול בארנבי המחצבות".

ההצגה מעלה שוב על סדר היום את הפגיעה הסביבתית שגורמות המחצבות לתושבי האזור.

ובפתח...

פורים

טו' בשבת

ועוד אירועים.

יש למה לעפות!